

Maastricht 24 maart 2025
AWP-fractie Waterschap Limburg

Art 35 vragen aan het DB en de Dijkgraaf van Waterschap Limburg over de zorgwekkende waterkwaliteit in Natuurgebieden in Limburg, bestemd voor schriftelijke beantwoording

Geachte dijkgraaf, geacht dagelijks bestuur,

Zowel de ecologische kwaliteit als de kwaliteit van het water in onze natuurgebieden baart ernstige zorgen. Natuurmonumenten en de Unie van Waterschappen hebben recent hierover aan de alarmbel getrokken en stellen:

“Voldoende en schoon water is cruciaal voor natuur en behoud van biodiversiteit. Maar ook in Nederland waterland is dat geen vanzelfsprekendheid meer. Veel water is vervuild en vaak is er ook te weinig water. En dat heeft grote gevolgen voor de natuur. Veel kwetsbare natuur in Nederland staat momenteel onder druk. We hebben in Europa echter wetgeving om ervoor te zorgen dat de natuur in beschermde natuurgebieden niet verder verslechtert en ecosystemen herstellen. Nederland moet zich houden aan de Kaderrichtlijn Water en de Vogel- en Habitatrichtlijnen, die tot doel hebben om achteruitgang van ons oppervlakte- en grondwater en onze beschermde natuurgebieden en beschermde soorten te voorkomen. Daarnaast verplicht de Europese Natuurherstelwet lidstaten om ecosystemen te herstellen. De slechte kwaliteit van het watersysteem is een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de natuur. Voldoende schoon water en natuurherstel gaan dan ook hand in hand. Zorgen voor schoon en voldoende water is cruciaal én mogelijk. Niet alleen voor de natuur, maar ook voor onze gezondheid, onze drinkwatervoorziening en de economie. De maatschappelijk en economische kosten voor een slechte staat van de natuur en water zijn groot.

Er zijn veel verschillende oorzaken waardoor het water nog niet overal schoon genoeg is. Denk aan riooloverstorten, lozingen van bedrijven, illegale lozingen, maar ook de afbraak van veenbodem of voedselrijke kwel kunnen invloed hebben. Soms wordt de waterkwaliteit beïnvloed door aanwezigheid van veel karpers of exotische rivierkreeften. De Nederlandse land- en tuinbouw is ook een oorzaak van vervuiling van het water. De belangrijkste probleemstoffen zijn nutriënten (voedingsstoffen), zware metalen en gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast vormen medicijnresten een steeds groter probleem. Hetzelfde geldt voor microplastics en PFAS.

Op 6 maart publiceerde Natuurmonumenten een rapport over de waterkwaliteit in elf natuurgebieden (Natura 2000-gebieden). De organisatie concludeert dat de natuur achteruitgaat door vervuiling en verdroging. De Unie van Waterschappen deelt de zorgen van Natuurmonumenten en herkent de noodzaak om de druk op ons watersysteem te verminderen.

Verdroging, vervuiling en verzuring bedreigen kwetsbare planten en dieren, met ernstige schade als gevolg. De belangrijkste oorzaken voor de achteruitgang zijn te veel afvoer van water, grondwateronttrekkingen, uitspoeling van bestrijdingsmiddelen en meststoffen en klimaatverandering. Voor gezonde natuur en het behoud van planten en dieren is voldoende en schoon water cruciaal”.

Hierover stellen wij u de volgende vragen:

1. Bent u bekend met het rapport van Natuurmonumenten van 6 februari 2025: “ De toestand van water in natuurgebieden” ?
2. Hoe schat u de ernst van de beschreven situaties en met name die in de Noorbeemden in Zuid-Limburg in?
3. Bent u het eens met door Natuurmonumenten genoemde belangrijkste knelpunten voor water en ecologie in de Noorbeemden?
4. Bent u het eens met de conclusies ten aanzien van de chemische toestand van het oppervlaktewater in de Noorbeemden?
Vooral stikstof en fosfaat zijn te hoog.
Verbetering van fosfor en stikstof is nodig. Met name de waarde van stikstof lijkt qua trend de goede kant op te gaan. Voor fosfor lijkt de trend achteruitgang te zijn.
5. Deelt u onze conclusie dat de Noorbeemden niet het enige N2000-gebied in de provincie Limburg zal zijn, waar de toestand van water en ecologie, net als in de Noorbeemden niet voldoet aan de KRW-richtlijnen en waar deze ook voor 2027 niet aan zal voldoen.
6. Kunt u uitsluitsel geven over de chemische en ecologische toestand van de N2000-gebieden in de provincie Limburg en welke gebieden niet voldoen aan de KRW?
7. Kunt u een overzicht geven van de meetpunten in de N2000-gebieden en de bijbehorende meetgegevens, waarmee inzicht wordt gegeven in de chemische en ecologische toestand van deze gebieden?
8. Indien uit deze meetgegevens blijkt dat de KRW-doelstellingen nog niet worden gehaald, welke maatregelen denkt u dan te nemen in de periode tot 2027?
9. Bent u het met ons eens dat het feit dat bijvoorbeeld in het Gerendal nog steeds met pesticiden wordt gespoten evenals op akkers tegen het Savelsbos aan en dat met pesticiden vervuild water van het aardappelveldplateau Moorveld bij Geulle nog steeds geloosd wordt in het Bunderbos, waar de met uitsterven bedreigde vuursalamander leeft, niet bijdraagt aan het tijdig behalen van de KRW-doelstellingen en hoe denkt u dit tegen te gaan?
10. Bent u met ons van mening het behalen van de KRW—doelstellingen in de provincie Limburg onvoldoende structureel wordt aangepakt en dat er een integraal programma zou moeten zijn, waarin alle maatregelen worden beschreven die noodzakelijk zijn om de KRW-doelstellingen in de provincie Limburg in 2027 te kunnen behalen?

Marja Hilders,
Fractievoorzitter in het Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg
Tel: +31 6 18 36 49 78